

Vaalikelpoisuuden menettäminen/ Kirsi ja Toni Kallio

Kunnanhallitus 09.10.2023 § 251
9/00.00.01/2023

Valmistelija hallintojohtaja Riina Kivistö

Lempäälän kunnanvaltuuston kokouksessa 14.6.2023 esitettiin julkisesti epäily kunnanvaltuutettu Kirsi Kallion vaalikelpoisuudesta Lempäälän kunnanvaltuustoon. Kunnanhallituksella on virkavelvollisuus selvittää valtuutettujen vaalikelpoisuus tehtävänsä.

Kunnanhallitus on selvittänyt Kirsi ja Toni Kallion vaalikelpoisuutta kunnan luottamustoimiin loppukesän aikana seuraavasti:

1. Soitto Kirsi Kalliolle 11.8.2023 tulevasta selvityspyynnöstä.
2. Selvityspyyntö Kirsi ja Toni Kalliolle 11.8.2023. Vastaus selvityspyyntöön 18.8.2023.
3. Lisäselvityspyyntö 21.8.2023 ja vastaus 1.9.2023.
4. Tarkennuspyyntö 4.9.2023, johon ei vastausta.
5. Tarkennuspyynnön uusinta 12.9.2023, johon ei vastausta.
6. Tapaaminen Kirsi ja Toni Kallion kanssa 27.9.2023.

Kotikunnan määräytymisestä

Asianomainen kunta kotikuntana on yksi kuntalaissa säädetyn yleisen vaalikelpoisuuden edellytyksistä. Valtuustoon, kunnanhallitukseen, lautakuntaan tai valiokuntaan sekä edellä mainittujen toimielinten jaostoihin ei voida valita henkilöä, jonka kotikunta on jokin toinen kunta. Kotikunnan perusteella määräytyvät myös esimerkiksi äänioikeus kuntavaaleissa, sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestäminen, seurakunnan jäsenyys ja verotus.

Kotikunta määräytyy kotikuntalain (201/1994) mukaan. Henkilön kotikunta on eräin poikkeuksin se kunta, jossa hän asuu vakinaisesti. Mikäli henkilöllä on käytössään useampia asuntoja, tai jos hänellä ei ole käytössään asuntoa lainkaan, hänen kotikuntansa on se kunta, jota hän

- perhesuhteidensa ja
- toimeentulonsa tai muiden vastaavien seikkojen johdosta itse pitää kotikuntanaan sekä
- johon hänellä on edellä mainittujen seikkojen perusteella kiintein yhteys.

Kunta sekä Digi- ja väestövirasto DVV ottavat huomioon henkilön oman näkemyksen kotikunnastaan. Näkemys ei kuitenkaan yksin ratkaise kotikunnan määräytymistä. Kotikuntamuutoksista on ilmoitettava Digi- ja väestövirastolle. Viraston tekemä kotikuntaratkaisu ei oikeudellisesti sido muita viranomaisia.

Jos henkilön omaa käsitystä kotikunnastaan ei ole voitu selvittää, hänen kotikuntansa on se kunta, johon hänellä on katsottava olevan kiintein yhteys asumisensa, perhesuhteidensa, toimeentulonsa ja muiden vastaavien seikkojen johdosta.

Kun määritellään henkilön kotikuntaa kahden asunnon tapauksessa, henkilön oma subjektiivinen käsitys kotikunnastaan ei ole ainoa ratkaiseva

tekijä, vaan hänellä tulee olla myös objektiivisesti havaittavien tosiseikkojen mukaan kiinteä yhteys ilmoittamaansa kuntaan.

Selvitys kotikunnan määräytymisestä Kirsi ja Toni Kallion tapauksessa

Lempäälän kunta on saanut Kirsi ja Toni Kalliolta selvityksen ja selvityksen tarkennuksen asiassa. Selvitykset ovat osa tämän esityslistan materiaalia (liitteet 1 ja 2 – ei julkinen yksityisyyden suoja). Lisäksi kunnanhallituksen puheenjohtajisto on tavannut Kirsi ja Toni Kallion asian selvittämiseksi 27.9.2023 ja asiasta on tehty muistio (liite 4 – ei julkinen yksityisyyden suoja). Kunnanhallitus on tässä tapaamisessa varannut Kirsi ja Toni Kalliolle mahdollisuuden tulla kuulluksi asiassaan.

Lempäälän kunnan kannalta ei ole olennaista se, että mikä on Kirsi ja Toni Kallion tosiasiallinen asuinpaikka, koska vaalikelpoisuuden täyttymiseksi tosiasiallisen asuinpaikan tulee olla Lempäälässä.

Lempäälän kunta on selvittänyt asiaa viranomaistoimintana Digi- ja väestötietovirasto DVV:n kanssa. Kotikuntalain mukaisesti henkilöllä on velvollisuus ilmoittaa asumiseensa liittyvistä muutoksista DVV:lle.

Yhteenvedona voidaan todeta, että kotikuntalain mukaista tosiasiallista yhteyttä Lempäälän kuntaan ei ole olemassa, jolloin vaalikelpoisuutta ei ole olemassa. Kirsi ja Toni Kallion oman näkemyksen mukaisesti heidän kotikuntansa on Lempäälä. Edellä todetun mukaisesti henkilön oma näkemys ei kuitenkaan yksin ratkaise kotikunnan määräytymistä.

Vaalikelpoisuuden menettämisen seuraukset

Kuntalain 78 §:n mukaan luottamushenkilön menettäessä vaalikelpoisuutensa on sen toimielimen, jonka valittava luottamushenkilö on, todettava luottamustoimi päättyneeksi. Valtuutetun ja varavaltuutetun osalta päätöksen tekee aina valtuusto. Päätös pannaan täytäntöön heti.

Vaalilaki 93 §:n mukaan valtuutetuille valitaan varavaltuutetut siten kuin kuntalain 17 §:ssä säädetään. Jos valtuuston toimikauden aikana varavaltuutettujen määrä jää vajaaksi, kunnan keskusvaalilautakunnan on valtuuston puheenjohtajan pyynnöstä määrättävä uusia varavaltuutettuja kuntalain 17 §:n mukaisesti. Jollei kaikkia varavaltuutetun toimia saada täytetyiksi tässä pykälässä olevien säännösten nojalla, jää varavaltuutettujen määrä vajaaksi.

Kuntalain 17§:n mukaan valtuutetuille valitaan varavaltuutettuja jokaisen kuntavaaleissa esiintyneen vaaliliiton, puolueen ja yhteislistan ensimmäisistä valitsematta jääneistä ehdokkaista sama määrä kuin

valtuutettuja, kuitenkin vähintään kaksi. Yhteislistan ulkopuolella olleen valitsijayhdistyksen ehdokkaana valitulla valtuutetulla ei ole varavaltuutettua. Jos valtuutetun on todettu menettäneen vaalikelpoisuutensa, hänet on vapautettu toimestaan tai hän on kuollut, valtuuston puheenjohtaja kutsuu hänen sijaansa jäljellä olevaksi toimikaudeksi asianomaisen vaaliliiton, puolueen tai yhteislistan järjestyksessä ensimmäisen varavaltuutetun. Jos valtuustoa ei saada päätösvaltaiseksi valtuutettujen ja varavaltuutettujen esteellisyyden vuoksi, kunnan keskusvaalilautakunnan on vaalilain 93 §:n 2 momenttia noudattaen valtuuston puheenjohtajan pyynnöstä määrättävä tämän pykälän 1 momentin mukaisesti uusia varavaltuutettuja. Näin määrätyt varavaltuutetut osallistuvat valtuuston kokoukseen niissä asioissa, joissa valtuutetut ja varavaltuutetut ovat esteellisiä.

Kunnanvaltuuston puheenjohtaja pyytää keskusvaalilautakuntaa määräämään uuden Perusuomalaisten 7. varavaltuutetun tämän päätöksen astuessa voimaan.

Lisätietoja kunnanjohtaja Heidi Rämö, puh. 040 133 7803 ja hallintojohtaja Riina Kivistö, puh. 040 133 7485

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää esittää kunnanvaltuustolle, että se

1. toteaa Kirsi Kallion menettäneen vaalikelpoisuutensa kaikkiin kunnan luottamustoimiin kotikuntalain perusteella.
2. toteaa Toni Kallion menettäneen vaalikelpoisuutensa kaikkiin kunnan luottamustoimiin kotikuntalain perusteella.
3. kutsua viimeksi järjestettyjen kuntavaalien tuloksen perusteella Perusuomalaisten valtuustoryhmän 1. varasijalla olevan Ari Walleniuksen Lempäälän kunnanvaltuuston varsinaiseksi jäseneksi, jolloin Perusuomalaisten valtuustoryhmän ensimmäiseksi varavaltuutetuksi siirtyy Elina Kiiveri.
4. valitsee uuden tarkastuslautakunnan jäsenen ja varapuheenjohtajan.
5. valitsee uuden keskusvaalilautakunnan 5. varajäsenen.
6. valitsee uuden Valkeakosken koulutuskuntayhtymän valtuuston jäsenen (ja varapuheenjohtajuuden).
7. pyytää kunnanhallitusta valmistelemaan konserniohjauksen Lempäälän Vuokrakodit Oy:n ja Lempäälän Energia Oy:n hallituksen uudelleen valinnasta.

Tämä päätös pannaan täytäntöön heti.

Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti päätösehdotuksen.

Merkittiin pöytäkirjaan, että Anita Huhtala poistui kokouksesta tämän pykälän käsittelyn aikana klo 18.54.